

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และ แบบการเรียนรู้ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาพยาบาล

Relationships among Personal Factors , Learning Styles and Academic Achievement of Undergraduated Nursing Students

ศิริรัตน์ จำปีเรือง*

จิราจันทร์ คนทา*

วงศ์สิริ แจ่มฟ้า*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แบบการเรียนรู้ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ จำนวน 211 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบวัดแบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำแบบวัดแบบการเรียนรู้ไปหาความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ .70 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีการใช้แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสูงสุด รองลงมาคือแบบการเรียนรู้แบบฟังพา
2. ระดับชั้นปี และอายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .44$ และ $.34$ ตามลำดับ) ส่วนรายได้รวมของครอบครัว แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบการเรียนรู้แบบฟังพา และแบบการเรียนรู้แบบอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำสำคัญ: แบบการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษาพยาบาล

Abstract

The purposes of descriptive research were to study learning styles and to examine the relationship among personal factors, learning styles and academic achievement of nursing students at Boromarajonani Nursing college, Sawanpracharak Nakhonsawan. The samples were 211 nursing students. The research instruments consisted of the Demographic Data Record Form, the learning styles questionnaire. The reliability of the questionnaires were also tested. The Cronbach's coefficient alpha of the learning styles questionnaire was .74. Data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

The results revealed that

1. The subjects had the most participant learning style and the second score were dependence learning style.

2. There were negative significant intercorrelation between class, age and academic achievement at .01 level. ($r = .44$ and $.34$ respectively). There were no significant correlation between family income, the competitive, collaborative, avoidance, participant, dependence, independence learning styles, and academic achievement.

Key Words: learning styles academic achievement nursing students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนทางพยาบาล เป็นการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยการเตรียมนักศึกษาพยาบาล ให้มีความรู้ ความสามารถ ทั้งในด้านวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อเตรียมให้นักศึกษา จบไปเป็นพยาบาลที่มีศักยภาพพัฒนาตนเองและสังคมต่อไปได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ ที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้สอน ผู้เรียน สิ่งที่จะสอน วิธีการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ และสิ่งแวดล้อมหรือบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้หรือโน้มน้าวให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยเฉพาะผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการเรียนการสอนจะดำเนินไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อผู้สอนได้รู้จักและเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนเป็นอย่างดี แล้วนำไปวางแผนจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม (รัตนารักษ์ มีรักษา, 2548)

การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลจึงจำเป็นต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้สูงสุด การจัดการศึกษาต้อง

ยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) แต่ลักษณะการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละคนจะมีความสามารถในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้และแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ที่ไม่เหมือนกัน บางคนอาจเรียนได้ดีด้วยการฟังอภิปราย ฟังรายงาน หรือบางคนเรียนได้ดีถ้ามีกิจกรรมหลายอย่างและมีอุปกรณ์การสอน บางคนชอบเรียนโดยการค้นคว้าตามลำพังหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ ดังนั้นแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอนเพราะแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันย่อมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักศึกษา (Dunn, Dunn & Price, 1981)

แบบการเรียนรู้เป็นผลรวมของความคิดของนักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางที่เขาต้องการเรียน (Dunn et al., 1981) โดยแบบการเรียนรู้เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการปฏิบัติงานเป็นแนวทางหนึ่งในการพิจารณาถึงกระบวนการเรียนการสอนและแนวคิดของผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้ง และแบบการเรียนรู้ยังสามารถบอกได้ว่าผู้เรียนคนนั้นน่าจะเรียนได้ดีที่สุดด้วยวิธีการใด และสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ผู้เรียนจะมีแบบการเรียนรู้แบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้สอนและผู้เรียนคนอื่นตลอดจนภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งศูนย์วิทยาศาสตร์สาธารณสุข มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน-เมดิสัน (Stone, 1977) ได้แบ่งแบบการเรียนรู้ออกเป็น 2 แบบ คือ 1) การเรียนรู้แบบรับ (The Receptive Style) และ 2) การเรียนรู้แบบค้นพบด้วยตนเอง (The Discovery Style) ซึ่งแตกต่างกับ Grasha และ Reichman (Grasha & Reichman, 1975) ได้พัฒนาแบบวัดการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยแบ่งประเภทแบบการเรียนรู้เป็น 6 แบบ คือ 1) แบบแข่งขัน (Competitive) 2) แบบร่วมมือ (Collaborative) 3) แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance)

4) แบบมีส่วนร่วม (Participant) 5) แบบพึ่งพา (Dependent) และ 6) แบบอิสระ (Independent) จะเห็นได้ว่าผู้เรียนอาจมีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ผู้สอนจึงต้องค้นหาว่าผู้เรียนแต่ละคนมีแบบการเรียนรู้อย่างไร เพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพการเรียนรู้สูงสุด ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่สูงขึ้นต่อไป

ปัจจัยส่วนบุคคลเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่อาจส่งผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเคลส์ไมเออร์ (Klausmeier, 1961 อ้างใน วิริยา สุขวงศ์, 2531) ได้อธิบายถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้เรียนประกอบด้วย ความพร้อมทางสมองที่เกี่ยวกับความสามารถทางสติปัญญาและความสามารถด้านความรู้ ความคิด รวมทั้งความรู้พื้นฐานเดิม ความพร้อมทางด้านกายภาพที่เกี่ยวข้องถึงความสามารถด้านทักษะ รวมทั้งสุขภาพ คุณลักษณะทางจิตใจที่รวมความสนใจ เจตคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพ เพศ อายุ ภูมิหลังทางครอบครัว และสังคม

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ มีการกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ผลิตบัณฑิตพยาบาล โดยมีเป้าหมายที่จะผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพ

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า นักศึกษาพยาบาลมีแบบการเรียนรู้เป็นอย่างไร และปัจจัยส่วนบุคคล แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร เพื่อจะได้เข้าใจถึงลักษณะความต้องการ และความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลเพิ่มขึ้น และสามารถใช้แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถมากยิ่งขึ้น จบไปเป็นพยาบาลที่มีคุณภาพต่อไป

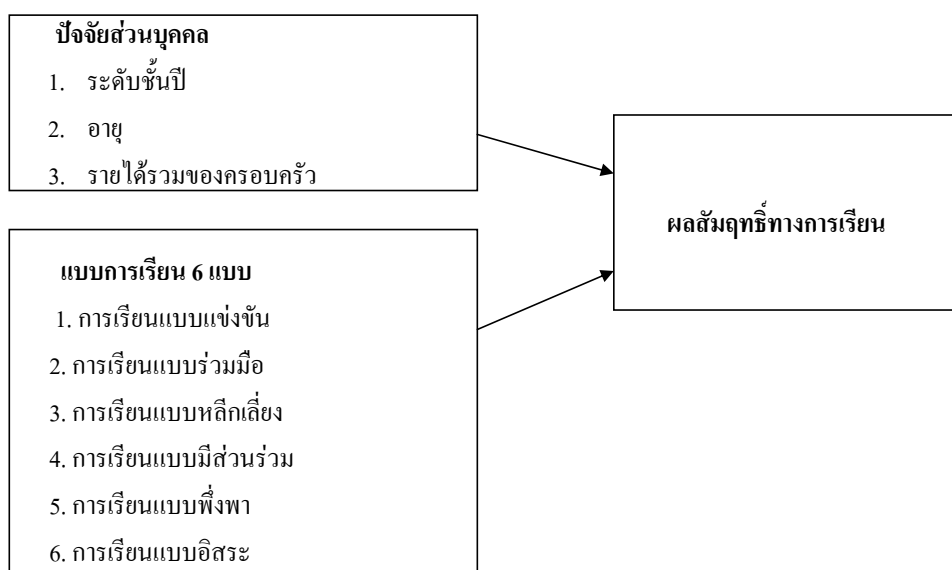
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล และแบบการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และแบบการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 จำนวน 400 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากการคำนวณจากสูตรทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ความคลาดเคลื่อน 5 % ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 200 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 211 คน เกินจากที่กำหนดขนาดไว้เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนแต่ละชั้นปีและสุ่มแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และเติมคำตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม และรายได้รวมของครอบครัว

2. แบบวัดแบบการเรียนของรวิวรรณ พงษ์เทพ (2539) แบ่งเป็น 6 แบบได้แก่แบบแข่งขัน แบบร่วมมือ แบบหลีกเลี่ยง แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพาและ แบบอิสระ จำนวน 26 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตั้งแต่น้อยที่สุดถึงมากที่สุด แบบการเรียนทั้ง 6 แบบ มีข้อคำถามแต่ละแบบสลับที่ปนกัน ซึ่งผู้ตอบไม่สามารถทราบได้ว่าแต่ละข้อความเป็นตัวแทนของการเรียนแบบใด เกณฑ์การให้คะแนนเกณฑ์ในการแบ่งระดับของแบบการเรียน มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง นักศึกษา มีแบบการเรียนนั้นในระดับน้อยมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง นักศึกษา มีแบบการเรียนนั้นในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง นักศึกษา มีแบบการเรียนนั้นในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง นักศึกษา มีแบบการเรียนนั้นในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง นักศึกษา มีแบบการเรียนนั้นในระดับสูงมาก

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดแบบการเรียนไปทดลองใช้ กับนักศึกษาพยาบาลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach 's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.70

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาล

2. หลังได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตในการให้ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ์ เมื่อกลุ่มอนุญาตผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบโดยไม่จำกัดเวลา

3. รวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยรวบรวมแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์แบบการเรียนโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในรายข้อ รายด้าน และโดยรวม

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และแบบการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3

คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 29.9 และอยู่ในชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 26.5 เป็นเพศหญิงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 91 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 20 ปีคิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมา มีอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.2 ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย สะสม 2.50-2.99 คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมามีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.00-2.49 คิดเป็นร้อยละ 32.7 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้รวมของครอบครัว 10,001 - 50,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมามีรายได้รวมของครอบครัว 50,001 - 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.2

2. แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลพบว่า นักศึกษามีการใช้แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D. = .48) อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือแบบการเรียนแบบฟังพา มีค่าเฉลี่ย 3.86 (S.D. = .55) อยู่ในระดับสูง ส่วนแบบการเรียนที่นักศึกษาใช้น้อยที่สุดคือ แบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง มีค่าเฉลี่ย 2.24 (S.D. = .70) อยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบการเรียนรายด้านรวมทุกชั้นปี

แบบการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. แบบแข่งขัน	2.58	.47	ปานกลาง
2. แบบร่วมมือ	3.49	.53	ปานกลาง
3. แบบหลีกเลี่ยง	2.24	.70	น้อย
4. แบบมีส่วนร่วม	4.02	.48	สูง
5. แบบฟังพา	3.86	.55	สูง
6. แบบอิสระ	3.09	.51	ปานกลาง

3. ระดับชั้นปีและอายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .438$ และ $.344$ ตามลำดับ) ส่วนรายได้รวมของครอบครัว แบบการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แบบการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายการตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ปัจจัยส่วนบุคคล	
ระดับชั้นปี	-.438**
อายุ	-.344**
รายได้รวมของครอบครัว	.062
แบบการเรียน	-.019
แบบแข่งขัน	.096
แบบร่วมมือ	-.073
แบบหลีกเลี่ยง	-.011
แบบมีส่วนร่วม	.026
แบบฟังพา	-.051
แบบอิสระ	.057

* $p < .05$ ** $p < .01$

การอภิปรายผลการวิจัย จากผลการวิจัยได้แยกอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล พบว่า นักศึกษาพยาบาลใช้แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด รองลงมา คือ แบบฟังพา แบบร่วมมือ แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงตามลำดับ (ตารางที่ 1) เมื่อพิจารณาแยกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 3 และ 4 มีแบบการเรียนเหมือนกันทุกลำดับ คล้ายคลึงกับการศึกษาของลักษณี มินะนันท์ และรุจิเรศ ธนุรักษ์ (2528) อ้างใน สุนีย์ ละกำป็น, 2530) ที่พบว่า นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีแบบการเรียนเรียงตามลำดับ คือ แบบร่วมมือ แบบมีส่วนร่วม แบบฟังพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และอันดับสุดท้าย คือ แบบหลีกเลี่ยง และสอดคล้องกับการศึกษาของพรทิพย์ บุญรอด (2534) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรมีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด และแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงประกอบกับการจัดการศึกษาในวิทยาลัยในปัจจุบันจะเน้นการจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในทุกระดับชั้นปี ได้แก่ การสอนแบบอภิปราย การเรียนการสอนแบบ PBL

การสอนแบบมีส่วนร่วม การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบกรณีศึกษา การสัมภาษณ์ ฯลฯ ซึ่งการเรียนการสอนเหล่านี้จะเน้นที่ตัวผู้เรียนให้ทำกิจกรรม มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนเหล่านี้ตั้งแต่ นักศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จึงส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีลักษณะการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนการเรียนแบบพึ่งพาที่นักศึกษาตอบเป็นอันดับต่อมา เนื่องจาก การศึกษาวิชาชีพพยาบาลจะมีการเรียนภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยควบคู่ไปกับการเรียนภาคทฤษฎีตั้งแต่ นักศึกษาอยู่ปี 2 โดยในการเรียนภาคปฏิบัตินั้นอาจารย์เป็นผู้บรรยายความรู้ แล้วมีการสาธิตการปฏิบัติตามหลักการพยาบาล และให้นักศึกษาปฏิบัติตามหลักการนั้นๆ จึงทำให้การเรียนแบบนี้เหมือนกับเป็นการเรียนแบบพึ่งพาอาจารย์ เพราะนักศึกษาจะทำผิดพลาดไปจากที่อาจารย์สอนไม่ได้ นอกจากนี้ในขณะที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามการพยาบาล ซึ่งนักศึกษามีทักษะและประสบการณ์น้อย ขาดความมั่นใจ ต้องการการนิเทศอย่างใกล้ชิดจากอาจารย์ เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ต้องพึ่งพาอาจารย์ หรือพยาบาลพี่เลี้ยง จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลมีลักษณะการเรียนรู้แบบพึ่งพาเป็นอันดับรองจากแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับคำกล่าวของ ไพฑูรย์ ลินลาร์ตน์ (2524 อ้างใน สุวลักษณ์ ตั้งประดิษฐ์, 2532) ที่กล่าวว่า การสอนในระดับอุดมศึกษามีลักษณะของการให้นักศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้จากการเข้าชั้นเรียน ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับนี้ และเป็นความสนใจต่อการเรียนในวิชาชีพที่ตนเรียนอยู่ และการที่นักศึกษามีการใช้แบบการเรียนแบบหลักเลียงต่ำสุด เนื่องจากในการศึกษาพยาบาลเน้นให้นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ จะเน้นให้นักศึกษามีการทำงานกลุ่ม และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ จึงทำให้นักศึกษามีแบบการเรียนแบบหลักเลียงน้อยที่สุด เป็นอันดับสุดท้ายที่เลือก ซึ่งเป็นแบบการเรียนที่ควรมีต่ำสุดสำหรับการศึกษาในวิชาชีพพยาบาล

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ระดับชั้นปี มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลที่มีอายุ

มากขึ้น ส่วนใหญ่คือ มีระดับชั้นปีที่สูงขึ้นมีการเรียนการสอนที่มีความยากมากขึ้น โดยเฉพาะวิชาทางการพยาบาลต่างๆ จะมีความซับซ้อนมากขึ้น และมีการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ที่ต้องดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อน มีการใช้หัตถการทางการแพทย์มากขึ้น ดูแลผู้ป่วยวิกฤตที่หอผู้ป่วยหนัก ผู้ป่วยที่หลากหลายทั้งโรค เพศ และวัยเพิ่มมากขึ้นตามระดับชั้นปีที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้อายุ ระดับชั้นปี มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ เมื่ออายุและชั้นปีมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ถ้าอายุและระดับชั้นปีน้อยจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3. ปัจจัยด้านรายได้รวมของครอบครัวพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวใกล้เคียงกัน คือ นักศึกษามีรายได้ 10,000 – 50,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมา มีรายได้ 50,000.1 – 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.2 ซึ่งถือว่านักศึกษาส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่จะกู้ยืมเงินของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ลักษณะรายรับของนักศึกษาจึงไม่แตกต่างกันมาก จึงอาจทำให้ รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ

4. แบบการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของสุนีย์ ละกำปน์ (2530) ที่พบว่า แบบการเรียนทั้ง 6 แบบ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ สอดคล้องกับการศึกษาของสุวลักษณ์ ตั้งประดิษฐ์ (2532) ที่พบว่า แบบการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล การที่แบบการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากนักศึกษาในชั้นปีที่ 2 3 และ 4 ได้ผ่านประสบการณ์ต่างๆ ในการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสามารถปรับตัวในการเรียนได้ในระดับหนึ่ง มีการเรียนรู้เกิดขึ้นแล้วว่าจะปฏิบัติตนอย่างไร หรือใช้แบบการเรียนแบบใดจึงจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สอดคล้องกับลักษณะและ

บุคลิกภาพของตนเอง นักศึกษาจึงมีการใช้แบบการเรียนรู้หลายๆ แบบในการเรียน ซึ่งเห็นได้จากค่าเฉลี่ยของแบบการเรียนรู้แต่ละแบบมีค่าใกล้เคียงกัน โดยพบว่า นักศึกษามีการใช้แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับสูง รองลงมา คือ แบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา แบบร่วมมือ และแบบอิสระ ที่มีคะแนนใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด (3.86, 3.49 และ 3.09 ตามลำดับ) จากการที่นักศึกษามีการผสมผสานและใช้แบบการเรียนรู้หลายๆ แบบร่วมกัน เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน จึงทำให้แบบการเรียนรู้แต่ละแบบไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือไม่ว่านักศึกษามีการใช้แบบการเรียนรู้แบบใดมากหรือน้อยก็ไม่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เป็นการใช้อย่างที่เหมาสมกับลักษณะการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและประสบความสำเร็จสูงสุดในการศึกษาวิชานั้นๆ แสดงถึงในการเรียนของแต่ละบุคคลนั้นไม่ได้ใช้การเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ (Ostmoe, Hoozer, Scheffel & Crowell, 1984) แต่จะมีพฤติกรรมในการเรียนตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ได้รับ (Dunn et al., 1981) ซึ่งนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 3 และ 4 ได้ผ่านประสบการณ์ทั้งการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงสามารถปรับตัวตามสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีการเรียนรู้ ว่าควรใช้แบบการเรียนรู้แบบใดปฏิบัติตนอย่างไรในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ จึงส่งผลให้แบบการเรียนรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยจัดให้มีการเรียนการสอนผสมผสานแบบการเรียนรู้หลายๆ แบบร่วมกัน โดยเน้นจัดให้มีกิจกรรมการสอนให้นักศึกษาได้เรียนแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด
2. เป็นข้อมูลให้อาจารย์ ในการจัดเตรียมการสอนโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล และรูปแบบการสอนของอาจารย์ โดยแยกเป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. ควรศึกษาหารูปแบบของการเรียนของนักศึกษาพยาบาลโดยแยกเป็นการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- พรทิพย์ บุญรอด. (2534). **แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รวิวรรณ พงษ์เทพ. (2539). **ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลและสภาพแวดล้อมในคลินิกที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและสถิติการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัตนารณ์ มีรักษา. (2548). **การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของแบบการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิริยา สุขวงศ์. (2531). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ปีที่ 4 ปีการศึกษา 2530 ในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร) สาขาพยาบาลสาธารณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **(ร่าง)มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สุนีย์ ละกำป็น. (2530). **ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบการเรียนรู้ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาพยาบาลสาธารณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุวลักษณ์ ตั้งประดิษฐ์. (2532). **ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบการเรียนรู้ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรการศึกษานิติวิทยาศาสตร์ กองงานวิทยาลัยพยาบาลตำรวจสาธารณสุข**. รายงานการวิจัย. วิทยาลัยพยาบาลตำรวจตำรวจ กรุงเทพมหานคร.
- Dunn, R., Dunn, K., & Price, G. (1981). **Learning Styles : Research VS. Opinion**. Phi Delta Kappan. 9 (May) : 645-646.
- Grasha, A. & Reichmann, S. (1975). **Workshop handout on learning styles**. Ohio: Faculty Research Center, University of Cincinnati.
- Ostmoe, P. M., Van Hoozer, H. L., Scheffel, A. L., & Crowell, C. M. (1984). Learning style preferences and selection of learning strategies : consideration and implications for nurse educators. **Journal of nursing education**, 23:27-30.
- Stone, H. L. (1977). "Preferred Learning Styles Index" In **Data gathering instruments for evaluating educational programs and teaching effectiveness in the center for health science**. Winconsin: University of Winconsin Madison.